

SISUKORD

1. Maailma- vallutajad

Tere, sõbrad!	4
Kohva-kohva koolimine	5
Spordipäev Jutulinnas	6
Eesti keele tähed ja häälikud	8
Teeme koos! Meie klass	10
Kana läheb üle tee	12
Liikluskummik	12
Puupüsti	12
Häälikuühendid	13
Miks onu Ööbik nii vaene on?	14
Kuidas onu Ööbik tõukerattaga sõidab?	15
Lausete laiendamine	16
Talgud raamatukogus	18
Mu telefon on tilluke	20
Hiire mobiil	20
Küsisõnad, küsilause	22
Onu Marko	24
Kamapallimaa	28
Tervitused Kopenhaagenist!	30
Esimene peatükk, kus saadakse elu tähtis õppetund	32
Võtmelugu	34
Jutulinna raamatuklubi	38

2. Uudishimu- likud otsijad

Mälumängu saade	41
Loeme teatmeteoseid	44
Millal ja miks leiutati raamatud?	45
Suur ja väike algustäht	46
Ole tasa, siis sa kuuled	48
Teeme koos! Rabaretk	49
Suur ja väike algustäht ajalehtede, ajakirjade nimedes ja raamatute pealkirjades	50
Otsime infot	53
Karuga metsas	54
Reklaam	56
Mis on täna moes?	58
Silbitamine	59
Poolitamine	60
Ostutrall	61
Jutulinna raamatuklubi	64

1.

Maailmavallutajad

Tere, sõbrad!

Meie oleme Kaisa ja Madis. Meil sai just vaheaeg läbi! Oleme taas koolis ja valmis teadmiste maailma vallutama.

Esimesel koolipäeval olime hästi rõõmsad, sest nägime pärast pikka suve paljusid sõpru. Ja mis kõige põnevam – meie kooli tuli sel sügisel mitu uut õpilast. Üks neist asus õppima ka meie klassi!

Õpetaja Villem tutvustas meile Susannet. Susanne tuli Soomest, kus ta oma emaga oli mitu aastat elanud. Nüüd kolisid nad Jutulinna lähedale maale. Ja neil pidi seal isegi oma hobune olema! Kassist ja koerast rääkimata!

Aitasime Susannel uue kooliga harjuda. Kohe esimesel päeval käisime terve Jutulinna läbi. Näitasime, mis kuskil asub. Astusime raamatukokku ja Susanne tegi endale lugejapileti. Ta soovib lugeda vahvaid lasteraamatuid eesti keeles.

Uus kooliaasta läks põnevalt käima. Tore, et olete meiega!

Kohtumiseni Jutulinnas!

Kaisa, Madis ja teised kolmanda klassi lapsed

Kohva-kohva kooliminek

Contra

Voodist välja kribinal-krabinal,
riided selga sihinal-sahinal,
kraanist vesi pihinal-pahinal,
uks lahti kriginal-kräginal
ja siis kooli vidinal-vudinal,
kriit vastu tahvlit kridinal-krudinal.

Meie mõtleme riginal-raginal,
vahetund käib siginal-saginal,
ringi jookseme sidinal-sädinal,
suuremad poisid madinal-müdinal,
lõpuks taas koju vidinal-vudinal ...

Koolipäev läheb kui ludinal,
õhtul igal väikesel pudinal
Une-Mati liivakest pudistab,
natuke kõrva tagant veel kudistab,
laps lase unemaad pisut uudistab*,
kuni taas hommik ja tirinal-tärinal
äratuskell lärmab plirinal-plärinal,
hommikusöök valmib sirinal-särinal,
peagi taas kooli vidinal-vudinal,
jällegi koolipäev läheb kui ludinal.

1. Milline nendest omadussõnades sobib luuletuse kirjeldamiseks: *nukker, reibas, ulakas, vihane*? Leia luuletusest kohad, mis sobivad sinu arvamusega.
2. Milline koht luuletuses kirjeldab sinu koolipäeva?
3. Mõtle koos paarilisega luuletusele ka neljas salm.

TEEME KOOS!

Lugege luuletust, mille Paide
Ühisgümnaasiumi 3. klassi
lapsed kirjutasid.

Meie klass

Meie klassis on lapsi kakskümmend neli
ja õpetajaks on Heli.

Õps ütleb, et oleme viksud ja viisakad,
lõbusad, tragid ja lahedad.

Klassis on Annabell ja Lisanna,
Vanessa, Angelika, Sanna-Raina.
Jolanda ja Uku, Eva, Ivar ja Siret –
kellegagi pole meil muret.

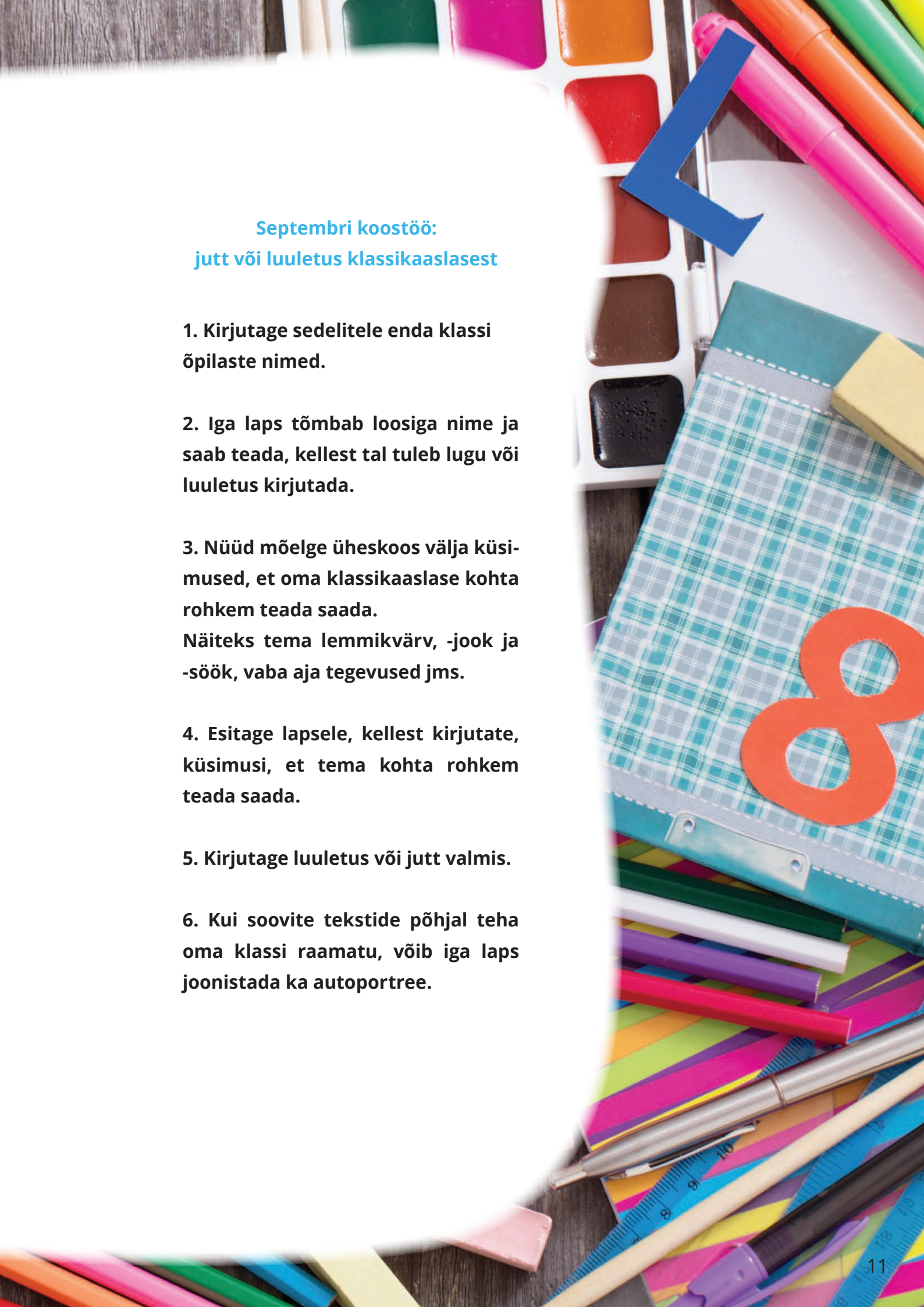
Koos istuvad Sabine ja Britt,
Ahto ja Georg ning Romet ja Mikk.
Lõbus on olla, kui mängus on Mattias,
Karl ja Reijo ja Kaur ja Andreas.
Kaks nime on veel mõnel lapsel:
need Mia Laurel, Johanna Brigitte ja Käti Eikel.
Lisada tuleb veel seda ka,
et kokku oleme kolmas aa!

MATTIAS on tore sell,
talle meeldib jalgpall.
Saalihokit mängib ta,
see oskus teeb meid kadedaks.
Nalja viskab, hästi laulab,
vahetunnis rõõmsalt jaurab.
Limps on tema lemmikjook,
peale läheb õunakook.

On üks tüdruk,
teda lasteaiast saadik tunnen ma.
Ta klaverit oskab mängida.
Hästi laulab ta
ja meeldib joonistada ka.
Lemmikud värvid on
sinine ja roheline,
aga tuju on alati päikseline.
SABINE on see,
kellest ma luuletuse teen.

Hommikul heliseb koolikell
ja kohale tormab iga sell.
KARL klassiruumi astub
ja tagumisse pinki istub.
Talle meeldib rattaga sõita
ja kuldseid auhindu võita.
Karli sünnipäev on oktoobrikuus,
siis kingitustest naer on suul.

MIA LAURELIL on sära silmis,
käitub kui väike ingel filmis.
Maalida meeldib ja võimelda oskab,
temast võiks veel paljugi kosta:
lemmikuks kapis on punane kleit
ja sõbraks saanud on igaüks meist.

**Septembri koostöö:
jutt või luuletus klassikaaslasest**

1. Kirjutage sedelitele enda klassi õpilaste nimed.
2. Iga laps tõmbab loosiga nime ja saab teada, kellest tal tuleb lugu või luuletus kirjutada.
3. Nüüd mõelge üheskoos välja küsimused, et oma klassikaaslase kohta rohkem teada saada.
Näiteks tema lemmikvärv, -jook ja -söök, vaba aja tegevused jms.
4. Esitage lapsele, kellest kirjutate, küsimusi, et tema kohta rohkem teada saada.
5. Kirjutage luuletus või jutt valmis.
6. Kui soovite tekstide põhjal teha oma klassi raamatu, võib iga laps joonistada ka autoportree.

Talgud raamatukogus

Meil oli raamatukogus üks täitsa kasutamata tuba. See oli koli täis. Mõtlesime, et teeme toa korda!

Oi, vabandust, ma ei näinud selle kuhja tagant välja.

Professor Ervin, kas saaksite tõsta selle laua välja?

Kahjuks ma ei saa aidata. Mul selg valutab, ma ei tohi nii raskeid asju tõsta. Aga aitan hea meelega riulitelt tolmu pühkida.

Palun aita redelit hoida!

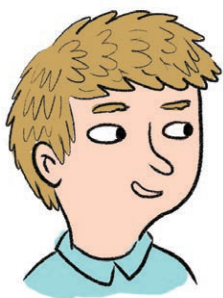
Aitäh abi eest!

A. Vaata pilti eelmisel lehel ja nimeta, kuidas Jutulinna elanikud üksteist kõnetavad.

palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine

B. Kirjuta vihikusse iga kõnetuse kohta oma näide.

Inimesed suhtlevad omavahel. Suheldes me väljendame oma soove. Ja saame teada, mida teised arvavad ja mõtlevad. Me vahetame omavahel teavet. Et olla hea suhtleja, tuleb teada, kuidas erinevates olukordades käituda.

C. Arutage klassis erinevaid võimalusi, kuidas tervitada. Kirjutage tervitussõnad tahvlile.

D. Loe Kaisa lauseid. Arva iga lause puhul, kellega ta räägib.

- Tule minu poole ja võta kõrvaklapid kaasa!
- Palun öelge, kus asub Vabaduse väljak.
- Aitäh! Ma ei soovi rohkem.
- Tšau! Homme näeme!

E. Mida võiks vastata neile väljenditele?

Tere päevast!
Kuidas läheb?

Nägemist!

Andke andeks!

Suur tänu!

Kohtumiseni!

Jutulinna raamatuklubi

Tere!

See on meie seinaleht. Nimelt koristasime raamatukogus ära ühe ruumi. Ja kui seal kõik puhas ja kena oli, tuli meile üks mõte: me võiksime luua oma raamatuklubi! Tegime luuletaja Saarale ettepaneku hakata meie ringi juhiks. Ta oli nõus! Nüüd koguneme igal kolmapäeval ja loeme koos raamatuid, kirjutame jutte ja joonistame ka. Meie tegemistest saad lugeda siit seinalehelt!

*Jutulinna raamatuklubi liikmed
Kaisa, Susanne ja Madis*

Tole Jutulinna raamatuklubisse!

- Kui sa armastad lugeda!
- Kui sulle meeldib lugusid välja mõelda!
- Kui sulle meeldib lugude juurde

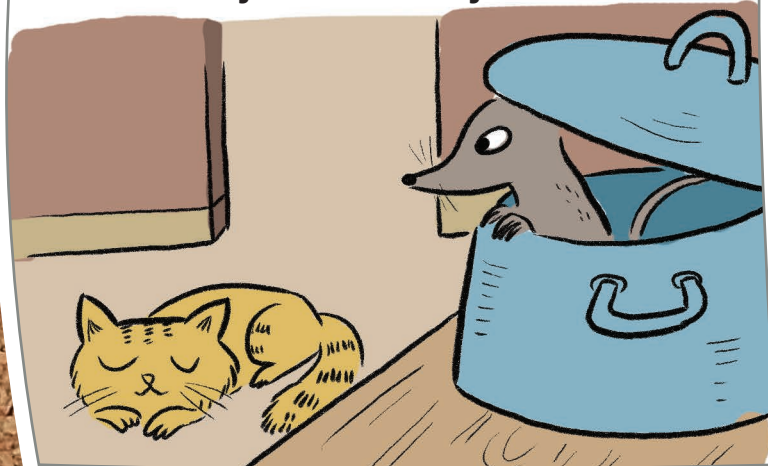
pilte joonistada!

Kes: algklasside õpilased.

Kus: Jutulinna raamatukogus.

Millal: kolmapäeviti kell 15–16.

**Mis saab edasi?
Kirjuta vihikusse jutuke.**

Kaisa raamatusoovitused

Leelo Tungal, „Kristiina, see keskmine“

See raamat ilmus esimest korda siis, kui minu ema väike oli. See oli üks mu ema lemmikraamatutest! Kristiina on pere keskmine laps ja temaga juhtub igasuguseid lõbusaid asju.

Piret Raud, „Lugu Sandrist, Murist, tillukesest emmest ja nähtamatust Akslist“

Sander ja tema ema elavad täiesti tavalist elu. Aga ühel päeval hakkab emme kahanema ja muutub nii tillukeseks nagu legomehike. Sealt saavad alguse nende seiklused, milles tutvutakse koer Muri, nähtamatu Aksli ja paljude teistega.

Andrus Kivirähk, „Kaelkirjak“

„Kaelkirjak“ on vahva lugu väiksest tüdrukust Kaist, kelle parim sõber on kõhuuss Tõnis ja kellele kingitakse Barbie-nukk, kes oskab rääkida. Kui Kai on haige ja vaatab aknast õue, näeb ta seal kaelkirjakut! Raamatus on veel palju igasuguseid naljakaid tegelasi.

Ulf Stark, „Helin ja Suur Mõtletaja“

Helin peab lahendama matemaatikaülesannet, aga see ei edene tal. Järsku koputab aknale olend, kes pole pirnist suurem. See tegelane viib Helini planeedile Klootus. Seal imelikus maailmas leiab Helin uue sõbra Priimi ja satub igasugustesse seiklustesse.

Suur ja väike algustäht

Nimed kirjutame **suure algustähega**.

Nimed on näiteks inimestel, loomadel, linnadel, kauplustel.

Nimetused kirjutame **väikse algustähega**.

Näiteks päevikusse kirjutatakse kõik tunnid väikese algustähega, sest need on õppeainete nimetused.

Nimed

ees- ja perekonnanimed:

Kaisa, Madis, Kaljulaid

loomanimed: **pingviin Hopp,**

koer Muki

kohanimed: **Haapsalu,**

Väike-Maarja, Rootsi

tänavanimed: **Gonsiori,**

Lai, Väike-Kaar

Nimetused

nädalapäevad:

esmaspäev, teisipäev

kuud: **oktoober, november**

perekonnaliikmed: **õde, vend, isa**

õppeained: **eesti keel, matemaatika**

loomad: **koer, kass**

pühad: **jaanipäev, jõulud**

A. Vaata eelmiselt lehelt pilti raamatupoest.

1. Otsi sealt kolm nime.
2. Otsi sealt viis nimetust.

B. Lõpeta laused nii, et vastad küsimustele. Kirjuta need laused vihikusse.

Mis on sinu lemmiktund?

1. Minu lemmiktund on ...

Mis linnas, alevis, külas või maakonnas sa elad?

2. Ma elan

Mis on sinu aadress?

3. Minu aadress on

C. Mõelge koos paarilisega välja sobivaid nimesid:

raamatupoole

kohvikule

kinole

Loeme uudist

10-aastane Kohtla-Järve poiss päästis läbi järvejää vajunud sõbra

10-aastaselt kohtlajärvelasel Dima Tsarinnõil ei kulunud hetkegi mõtlemiseks: viivitamatult* tormas ta appi pargijärve külma vette kukkunud sõbrale.

Pühapäeval kella 15 paiku suundusid kaks sõpra linnaparki kelgutama. „Meil oli kahe peale üks kelk,“ rääkis Dima Põhjarannikule. „Seni, kuni mu sõber kelguga alla lasi, otsisin kohta, kust mina alla võiksin lasta, kui ma aga silmad tõstsin, nägin teda vees siplemas. Jooksin kohe trepist alla ja ulatasin talle käe. Üks vanamemm läks parajasti mööda ja kiirustas samuti meie juurde ning aitas sõpra veest välja tirida,“ rääkis poiss.

Dima sõnul nad muidugi teavad, et jää on alles õhuke ja selle peale minna ei tohi, ning nad ei teinudki seda. Ent kui tema sõber mäest alla sõitis, pillas ta midagi maha ja see miski libises jääle. Poiss sirutus seda võtma, kuid järve ümbritsev puidust promenaad* osutus niivõrd libedaks, et poiss libises sellelt maha ja sattus jääle, mis tema raskuse all murdus.

Ema on Dima üle uhke, et too ära ei ehmatanud, paanikasse* ei sattunud ja sõpra hätta ei jätnud. Tema sõnul on lugu hea õppetund ja konkreetne* näide selle kohta, miks tuleb ohutusreegleid järgida.

Piret Lakson, Postimehe võrguväljaanne, 14. november 2016

7. märtsil 2017 andsid siseminister Andres Anvelt ja Päästeameti peadirektor Kuno Tammearu Dimale üle elupäästja medali.

- **Arutage klassis, kuidas veekogude lähedal käituda nii suvel kui ka talvel.**

Hull Teadlane vastab laste küsimustele

Mihkel Truman

Miks vesi tule kustutab?

Oled ju sinagi matkates lõkke kohal suppi või putru keetnud, et edasiminekuks jalgadesse jõudu saada. Süütad tule, keedad supi või pudru valmis ning lõpuks valad lõkkeasemele vett, et tuli korralikult ära kustuks ja metsa ei süütaks.

Aga oled sa mõelnud, miks tuli ära kustub, kui talle vett peale valada? Vastus on lihtsamast lihtsam! Et tuli põleda saaks, on tal vaja õhku. Kui aga vett lõkkesse valad, ei saa tuli läbi vee õhku ning kustub.

Samamoodi võib tule kustutada liivaga. Kuhja hunnik liiva lõkkesse ja võid kindel olla, et tuli ei tee omapead kurja.

Kuidas lambipirn põleb?

Selleks, et lamp põleks, televiisor mängiks ja arvuti töötaks, on tarvis elektrivoolu. Kuidas elekter lambipirni ikkagi põlema paneb?

Klaasist pirni sees on volframist hõõgniit. Kui elektrivool hõõgniidist läbi liigub, läheb hõõgniit sedavõrd kuumaks, et hakkab valgust kiirgama ja nii saabki kogu tuba helevalgeks.

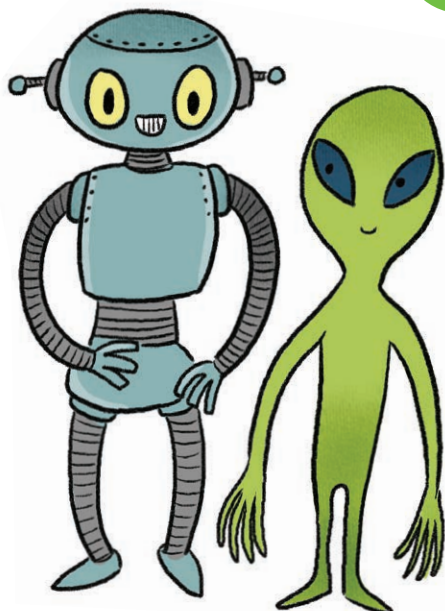
Kuna aga hõõgniidi temperatuur võib tõusta põlemise ajal 2700 kraadini (vesi läheb näiteks keema juba 100 kraadi juures), siis põlevat pirni katsuda ei maksa.

Raamatust „Hull Teadlane. Vastused laste igasugustele küsimustele“

- **Esita iga lõigu kohta üks küsimus.**

3. Igapäevased kangelased

Hinge korter.....	66
Mardimaraton.....	67
Kadriõnn.....	67
Sidesõnad.....	68
Koma loetelu puhul.....	69
Isa oodates.....	70
Kuidas isa koosolekul käis.....	71
Filmivõtted Jutulinnas.....	74
Rahvaluule.....	77
Mõistatused. Liisusalmid.....	78
Muinasjutud.....	79
Kolm külma.....	80
Rõõmus perekond.....	83
Teeme koos! Minu vanaema.....	84
Sõnaliigid.....	86
Asesõnad.....	87
Tegusõnad.....	88
Novembriõhtu Kaisa kodus.....	90
Kaisa aitab vanavanaema.....	91
Loeme uudist.....	92
Hull Teadlane vastab laste küsimustele.....	93
Volli otsib elektrone.....	94
Jutulinna raamatuklubi.....	98

4. Usinad päkapikud

Viimane lahing.....	101
Kellega? Millega? Kelleta? Milleta?.....	102
Teeme koos! Kirju koer.....	104
Ruumilised jõulukaardid.....	105
Talveuni.....	106
Tali tuleb.....	107
Tuisk.....	107
Kellesse? Millesse? Kuhu?.....	108
Kuidas meil päkapikud käivad.....	110
Päkapikud töötavad.....	113
Ajavargad.....	114
Salasoovipuu.....	116
Aasta kee.....	117
Jutulinna raamatuklubi.....	118
Sõnastik.....	120